

FESTA

Dessota el sols que'ns aclapara
hi ratlla a esberles el trespol,
plena d'ufana, l'etzevara,
floreix ubèrrima de sol.

En l'encalmada torrentera
la serp encesa, traspasant,
alça la testa llengotera
i's caragola sibilant.

Ran la paret assoleiada
el llargandaix la boca bada
i beu a raig el sol ardent;
i de l'escletxa amagadiça
la sargantana espantadiça
n'entra i en surt secretament.

VICENTS BALANZÓ.

CRÓNICA QUINZENAL

Tornen els dies
i aquell goig no torna...

Agost, Setembre... Temps de la fruita, dels dies calorosos, de les llargues escursions, de les festes majors...

Temps evocador, que portes a la memòria la dolça ubriaguesa d'unes hores de goig feliçment passades, d'una ventura imperceptible, casi, però que desvetlla l'esperit a la sola benavirança de una imatgeria discreta.

Qui es que d'aquests mesos del any no en guarda una delícia vanament assolerta, un esplai o frisament que no s'ha esvait encara, o un aplec de sensacions i tendreses que son grates retenir cada volta que s'esmenta un nom, una data, una encontrada...

Erem per la Mare de Deu, no havia estat mai en aquell poble; tres dies de festa major, tres dies de bullici, d'alegríes, i dances, i gatzara... Vaig estar al envelat, en el sopar de la font de la riera; vaig assistir a la professó, i als Jocs Florals, i a les carreres...

I cada volta, tots els dies, sens pensar-hi, me trojava davant per davant d'ella, tota blanca, magestuosa, plena de gracia i joventut.

Somriures preliminars, excuses de les amigues, presentacions insospitades... i el darrer dia, aquell que va caure una gotellada i em va fer mal el meló, la entrevista tan desitjada, tots dos sols, no se quan de temps, un grapat d'hores, que foren curts moments per a dir-nos tot lo que volíem dir-nos si no hagués sigut aquella ditxosa emoció que feia batre'ns el cor amb una potencia extraordinaria...

Ja era ben fosc que tornavem per la carretera ben agafats de les mans, amb un esguart lluminós als ulls i una fonda inquietut a l'ànima, havent-nos jurat amor etern i una infinitat d'il·lusions i benaurances que tenien de ser, a no tardar molt, aquelles duraderes felicitats i plenituds que tots dos ambicionavem...

Després, després, cartes perfumades, molts neguits, molts anels, moltes ànsies, per mor d'aquell ximplet del cosí seu que li feia versos i l'acompanyava.

Varem veure'ns unes nits al teatre, les cartes foren més passionals, el nostre amor més irreduecible, els juraments més sagrats; però el temps passà vingué un altre estiu, la mateixa diada, vaig trovar-me novament de festa major, el poble també'm brindà nous amors, la joventut i l'humor feu de les seves, i ja d'aquella tan delida virtut de l'altre any no en quedava més que un grat recort, un nom bellament sonor, unes cartes perfumades...

La tan follament dalida, la única, la veritablement escullida i endevinada, fou per espai de uns anys, els més deliciosos de la meua vida, sempre diferenta, sempre nova, sempre una altre.

Petulancies d'un cor massa infant, ja ho sabem, o també esquisitats copsades al marge de una joventut plena de llibertats i gallardies, i deliris trionfals que la gèntilesa d'un desitg, que sembla amor, ens brinda delirant per a embellir la nostra vida...

Llegidor, amic desconegut, sigues qui sigues. El clixé descrit no es nou, ni es original, ni té cap traça. Però es teu, i es meu, i d'un altre, i un altre encara... El símil es talvolta vulgar, però és corrent, i és evocador, i és veritable.

Agost, Setembre... Temps de festeix, d'amors, de sol, de cançons i riallades. Temps deliciós de joventut que encises els cors, i portes promeses, i ambicions que saturen d'un benestar nou la nostra ànima.

Som a la festa major, tornem al ball, riurem novament, fruïrem d'un esguard nou, i ens dirà tot l'encís d'un altre temps un nom tansols que sentirem tot passant, i que serà un nom gentil i rutilant que portem gravat ben endins del cor, i el repetim a pleret quan l'hora i el lloc ens porta un poc de poesia...

I es que a través dels anys, amarat el recort amb una tènue resplandor d'anyorança i melangia, ens sembla que *aquella, aquella*, sense saber ben bé quina, era talvolta la veritablement destinada per a ésser la més gloriosa felicitat retenir en la nostra companyia.

Bevem, bevem, llegidor, a la gloriosa recordança d'aquells vint anys, d'aquella festa major, d'aquell nom gentil, i aquell amor inconstant i fantasiària...

J. VIVES i BORRELL.

ELS VELS CARRERS

Avui, a l'hora que'l sol se pòn tenyint amb sa claror vermellenca l'inmens espai i dorant gentilmente sos últims raigs les crestes de les altes muntanyes, com a comiat a la nostre terra fins al jorn proper; quan la ciutat vibra d'animació, he cercat en la dolça pau plena de silenci, de misteri i de poesia dels vells carrers de la ciutat, un xic de conhort i de repós per la meua ànima, ben mancada, per cert, d'ambdues coses.

En aquest carrers ja de sí malinçònics que bé els hi escau la morada claror del jorn que final. Aquesta claror que cada jorn allà cap al tard regala dolçament per les altes parets, i besa entredrida, com a velles amigues que's retroben, les mateixes pedres que segles passats, aleshores tant blanques i suara rústegues i colrades d'antigor. Les llàgrimes de rosada plorades tantost impera la quietut de la nit bruna, hi fan créixer entre pedra i pedra, randes de molça afelpada i fina, arraulida a l'ampar de l'humida quietut, sense temer que cap mà barbre i injuriosa n'arrenqui una guspira d'aquest càsis de fresca verdor, entre l'altiva sobrietat d'aquests carrers venerables que guarden palpitant més d'un recort, d'una gèsta, d'un alè de llivertat de nostra grandesa passada.

S'anava fent nit; emprò, entre les estretes i altes parets encara s'ovirava una escaletxa de blavor, sembrada d'estels de llum viva i tremolosa. Els vells carrers s'eren enfosquits del tot, ja, tan alts i estrets, embolcallant-los la lleu calitxa del cap-vespre tardoral d'un vel d'intens encantament que torna realitat als nostres ulls enlluernats, la superba visió d'aquell passat gloriós, d'aquella època mig-èval, romàntic poema d'amor que passa mateix que un somni deixant-nos per

festa

records aquestes augustes seus sòbries, elegants, ornades solsament ses pedres nues pels primorosos retallats gòtic-florits, que deixen traspuar per sos cristalls de colors vius, trencant-la gentilmente, una claror misteriosa tot pietat, que convidava al reculliment i meditació...

Anc que sia per breus moments, somniem, que ens plaurà força, a l'escalf d'aquests llocs per nosaltres sagrats, perquè són el llibre inmens de la nostra historia; perquè durant sa llarga vida plena tantost d'alegries, tantost de penes, han viscut d'aprop els jorns de plaer, els segles d'or de la gran Catalunya i també aquells altres de dol, en que va començar dolorosament la decadència de la nostra estimada Patria.

Si poguessen parlar, quantes coses ens dirien!

Ens dirien baix, baixet, d'uns cap-al tart primaverals quan s'es post el sol entre nuvols d'or i aquest incomparable oreig de nostra terra tot perfums de romani, venta suau i tebi com un sospir d'amor portant el ritme de corrandes belles, que al besar-los amoroses tot cantant-los la nòn-nòn; adormien poc a-poc als vells carrers no deixondint-se fins que virgués algún enamorat trovare a cantar gaies trobes a l'amor i gentilesa de la seua dama, cançons plenes de foc d'amor que deien aixís, un cop finit breu preludi del llaüd:

*Sortits al finestral, dama Saurimónnda,
sortits, que lo vespre devayla serè;
sortits, que la Lluna d'argent tot ho inónnda
é n'és cada estreylo un cor d'amor plè...*

...i tantost les notes s'expandien per la gran quietut de la nit serena, s'obria un gran finestral,—tal volta aquell que ara es ornat d'humils clave-llines,—i entre ses gòtiques filigranes s'ovirava la gentil silueta de la dama, que, tota vergonyosa i plena de joia a l'ensem, abaixava els ulls,—aquells ulls més negres que una nit, rublerts de sublims maravelles!—per guaitar l'enamorat donzell i sentir-li brollar dels llavis aquella déu inestroncable de màgiques paraules que se'n entraven dins son cor, tormentant-la día i nit del mal d'amor... I Na Saurimónnda sentia que una força misteriosa cloïa lentament ses albes parpelles, fins que la lluna, morta d'enveja veient-la tan bella, s'apartava del finestral i amagant-se plorosa darrera la Seu, dibuixava sa gòtica silueta amb una llàgrima d'argent fos...

...Ens dirien d'aquells grans reis, prínceps i comptes catalans que tornant de presidir les Gaies Festes, els concells i torneigs —i també quan venien victoriosos d'aquelles guerres que portaren la civilització, la llibertat i la llengua a terres germanes adormides encara baix el jou musulmà,—desfilaven processionalment pels vells carrers entre aclamacions; crits de joia; branques de llor que's movien nerviosament dibuixant capricioses figures a l'aire, voleiar de Senyeres de or i sang; plujes de flors que eren vessades respectuosament damunt seu per les més belles dames, que més d'un cop els guaitaren amb l'esguard encés, plenes de desitjos que'ls inspira sempre la viril silueta del vencedor... I les pobres pedres recorden aquells moments com els vells els més culminants de sa joventut passada, i senten encara damunt seu les petjades d'aquells homes que enaltiren la Patria fins a fer-la volguda i respectada de tothom—record que'ls extremeix de dolçor semblant-los realitat, com aquelles dones que havent perdut el marit, en somnis el veuen i

fins despertades, poc després, no's poden convèncer que tot ha sigut una folla visió, filla del desitg...—

...Ens dirien, entristint-se i tremolant d'ira i despit, d'aquells jorns que foren vinguts des de terres ponentines uns homes feixucs i grollers que, morts de fam i d'orgull, passaren damunt seu tantant-les de sang i llot d'ignominia i que... oh, quantes coses ens dirien que mai sabrem, si poguessen parlar els vells carrers!

Entretant, al seu entorn anava modelant-se a sa faisó, entre idil·lis d'amor forjats sota el màgic encís del clar de lluna; entre cants de guerra i llibertat acompanyats del goig de la victoria;—imitant el dolç mormull de la mar llatina que junyida als seus peus les va besant, tot cantant cançons mentres desfil·la randes d'escuma blanca que's van perdent bentost en l'immensa blavor—; prenent vocables de l'oreig muntanyà quan acarona aquestes pedres, llavors que de bon matí devalla del blanc Pirineu portant la frescor de les congestes i recullint a l'etzar, a vora els prat, el perfum de flors boscanes i cançons de goja enamorada que ells ha sorpreses trenant sos cabells d'or, així, així va naixer aquesta dolça parla nostra, plena d'encís, plena d'armonia, màgic poema de la Naturalesa que al expandir-se arreu per les riberes de la blava mar Mediterrània,—aquesta mar llatina tot-temps serena, evocadora de les gestes de passades civilitzacions,—era penyora de civilitat, de sapiència, de germanor i llibertat!

Servem-les; venerem-les aquestes pedres gloriuses, car son el símbol de la Patria: velles emprò fermes, com aquells pastors gairebé centenaris que això no els priva de trescar per les crestes pirinenques corrent rera els remats, i igual que ells, tenen el cor tot joventut, que si els treguesseu la lleu coverta coirada pels anys, pel sol, per les tempestes, i més que tot per les guerres, pels odis i les enveiges, les veurieu resplandir com en plena joventut!

JORDI RIBES MARTÍ.

LA NIT AL BOSC

A l'amic Albert Piera

La nit, pausadament, ha envolcallat el cel amb son mantell blau-fosc, ont els estels tremolen... sentint-se amanyagats pel fresc oreig, mormolen tots els arbres del bosc el llur pregón anhel.

Al sò d'eixa remor, tan dolça, tan suau, què dolç m'era admirar l'encís de ta carona!... Regnava en tot el bosc una quietut pregona, florint, en terra i cel, l'alba flor de la pau.

De sobte, un refflet vibrà en plena boscuria i el ritme d'aquells sons d'armònica canturia, se va expandir pel bosc, lentament deixondit...

La nit, amb son mantell, el cel envolcallava... I el càntic passional del tendre ocell, semblava que fés dançà els estels pels camps de l'Infinit...

SALVADOR SOCÍAS i FORNELL.

FESTA CASOLANA

(Que tingué lloc en un quart pis amb entressol d'una casa sense ascensor del carrer d'Egipcíacas, en celebració d'esser el sant de la noia gran.)

A la gentil senyoreta i eminent artista Na Pepita Virella amb tota l'admiració i profund respecte.

- Ja'ns creiem que no vindrien.
- ¿I are?... ¿Vol que no haguéssim vingut sent el sant de la Pepita?
- Al veure que's feia tart i no venien, francament, no se lo que'ns hem pensat.
- Això ho ha de dir-ho a la Enriqueta que mai acaba de enllestir. Cregui que amb aquest ma-leit vici em fa consumir la paciència.
- Aixís, *mamá*, alabim més si sap.
- No crec que sigui tan com vostè diu.
- Ja pot pujar-hi de pens, senyora *Doroleya*, que lo que dic es l'evangeli, i avui per a acabar de fer el pés, el meu noi, que es més tossut que un animal quan no vol fer enrera, ha volgut afinar l'acordeón quan anavem a sortir de casa.
- Això vol dir que tindrem el gust de sentir-lo.
- No es que'n sàpiga molt, però es allò ¿sab?... sempre ajudarà a passar la tarda. I digui, ¿com els hi prova la diada?... encare no li havia preguntat.
- Per are, no'n podem dir mal.
- Doncs per molts anys puguin dir-ho aixís.
- Ai gracies, senyora Casilda, amb vida de tots vostès. Sinó que are a la Pepita la teniem un poc mal humorada per por de tindres d'acompanyar amb el piano.
- Doncs ja ho veu, *nunca es tarde cuando llega*.
- Aixís m'agrada, que haigin tingut paraula.
- ¿I que no hi haurà cap més artista que les pugui descansar?
- Ja ho crec. El meu fill, en Carlets, que vostè ja coneix, ha convidat dos amics que segons diu, son unes notabilitats dins del art musicals. Un d'ells, que ja es aquí, es un baix de Capella que avui sols canta per necessitat, en funcions d'esglesia en diades de festes majors, i que'ns deia, abans de vindrer vostès, que amb motiu d'esser el sant de la meva filla, ens donaria a coneixer un solo sentimental de la missa de *requiem* que va ren cantar-se als funerals del General Espartero.
- Digui que no'ns mocarem amb mitja mániga.
- En Carlets ja ens ho va dir, que quan obra la boca ho fa tremolar tot.
- ¡Quina veuassa!... ¿Vol dir que estarem segures?
- Per lo que pugués succeir, hi fet treure tota la pisa dels prestatges dels armaris reconers que tenim al menjador, per por que no'm fes tren-cadissa.
- Ben fet, qui assegura, dura.
- A més, vareig fer falcar el piano i que el lampista vingués a donar-me una mirada al aparato de gas que hi ha al mig de la sala, per a estar segura de que no pugui passar rès. I l'altre amic, que no pot tardar en vindrer, es fill d'una pentinadora del carrer de Jovellanos, que tocarà de memòria i amb el violí, una pessa obligada de compromís que tira mil doscents metres.
- ¿Serà un concert amb tota regla!
- I fins per a acabar de semblar ho, ha vingut espresament, per a fer la resenya de la festa, el crític literari musical de la revista *El Nuevo Agricultor* de Papiol, que es un castellà que dona gust el sentir-lo.
- ¡Malot! jo que quan el parlo m'hi entrebanco.
- No hi fa rès, es d'aquells que no s'hi ficen. Entrin, que's treuran el sombrero.
- Ja ens dirà on els podrem deixar que no puguin pendre mal.
- Ja els hi posaré en lloc segur.
- Li dic perquè son remontats de nou i encare els haig de pagar.
- No tingui por, els deixaré al quarto de la criada, puix allí es fosc i no hi entra ningú. ¿Han trucat?... ¡Carlets! ves a obrir, potser que sigui aquell altre amic. Entrin vostès, que les presentaré.
- ¿Que hi fet tart?
- No, encare hem de comensar.
- Jo que hi vingut corrents per por de que me esperesin.
- Doncs noi, tot just ha arribat la pianista.
- Digam tu, on puc deixar el violí que ningú el toqui.
- Ja veuràs, per a estar segur, el posaré sobre el llit de la Carmeta.
- Deixam'-hi també la pega.
- ¿Saps que fas una olor de sabó de *lechuga* que sembla que surtis del tocadó d'una d'aquelles *Venus* que'ns descriu la Mitologia antiga?
- Com se coneix que has dinat fort.
- ¿Que no es aixís?
- No noi, perquè es de *cereta* de deu céntims la barreta, que vareig comprar fa pocs dies en una subasta que hi ha prop *El Barato*.
- Ningú hò diria, perquè fàs més fragancia que un ram de xeringuilla fresca.
- ¿Que no entren?
- Es que el seu fill m'entretenia...
- No se'l escolti, que aquell mai acaba els seus romansos.
- Ja veig que'l coneix, senyora.
- No faltaria més. Entri, no es quedi aquí al corredor.
- Pues como le desía, ya me lo ha dicho la señora Doroteya, al entrar, que era ustet un crítico tan inteligente y tan bueno.
- Ella siempre tan amable. A usted debo de felicitarla por tener una hija que es un prodigio en el piano.*
- Así, así! ¿Me comprende?
- No disimule usted.*
- La verdad, su fuerte es en la música clásica de cámara, así es que toca de arriba a bajo *A Don Pandolfo, Al señor Joaquín, Pascual Bailón, Margarita...*
- Que no queda santo por tocar.*
- Esto es. (Are no sé lo que ha volgut dir amb això.)

festa

— *Ya tendré el gusto de oírla.*
— Ay, muchas gracias, no merece tanto. A más tengo un niño, que hoy tocará en el acordeón y en clave de *fa menor*, una pieza empescada suya, sobre motivos y variaciones de la conjura de los Hugonots, con acompañamiento de polca saltada.
— *¡Atíza!... No es poco.*
— Yo no sé como se compone, pero él sabe salir de todo.
— *Diga, pues, señora, que tiene otra celebridad en casa.*
— Mire ustet si es ingenioso, que aún no tenía seis años cumplidos, que el día de mis cumpleaños me regaló, hecha suya, una jaula para poner moscas, y a los diez ya sabía hacer trampas para cojer sergantanas vivas.
— *¡Que atrocidad!*
— Vamos noies que es fa tart.
— ¿Nosaltres hem de comensar?
— Si senyora, vosaltres heu de donar l'exemple.
— Això si que'm carrega, de esser jo la primera.
— ¿Que hi anem Pepita?
— *¿Qué va usted a cantar?*
— *El suspiro de un pájaro.* Poema sinfónico en seis cantos, un prólogo y dos epílogos.
— *¡Santo Dios! si que hoy pasta para rato. Mejor sería que empezase por un aria.*
— Dise muy bien el señor, yo también estoy por las arias de óperas melo-dramáticas.
— Cantaré *La Traviata*. ¿Le parece bien?
— *Perfectamente. Conozco la obra.*
— Are quietut.
— Tu, estigas amb la cadira!
— ¿Que le parece la entrada?
— *Muy bien.*
— ¿Y que me dise de esta nota?... ¿Y de este la tan sostenido?
— *Tiene condiciones la niña.*
— Faigin el favor de no parlar alt que distreuen.
— Yo me entusiasmo, no puc fer-hi més, sobre todo este gargarismo... ¿Y este grito del final?... y aún hoy puede creer que se le ha quedado la mitat a dentro.
— No se que'm passa que'm piqui el coll.
— Això son cucs.
— *¿Qué dice usted?*
— Que son gusanos. Ja t'ho deia que prenguesis llimona amb oli, sinó que tu mai m'escoltes per rés.
— Are que toqui l'Enriqueta la *Maruiva*.
— No, que are tocarà el jove.
— Com vostès vulguin.
— ¿Vols que't porti el violí?
— Això mateix.
— Voy corriendo.
— Pórtam també la *pega*, que l'afinarem un xic.
— ¿Que es això tan llapisós?
— ¿Que busca per aquí el meu quarto? A veure si tot ximplejant vesarà la plata de crema que hi ha demunt del meu llit.
— ¡Reina Santíssima!! ¿Aquí demunt la ha deixada?
— ¿Doncs volia que la deixés al replà de l'escala?
— ¡Quina empastifada!
— Potser ja la ha girada.
— ¿Ja't baralles amb la Carmeta?... ¿Que ha passat?...

— Com que era fosc, tot ha anat dins de la plata.

— ¡Ai, Santa Elena gloriosa! ¿I els nostres barrets?

— Si no sabien de nadar, ja pot dir que son a fons.

— ¡Valgam l'oració del hort!

— ¿Son aquestos?...

— Si jo mateixa no els conec!

— *¡Si que están desfigurados!*

— Potser passant-hi un poc d'aigua clara...

— ¿Que's pensa que's lo mateix que rentar un gos? Anem, noia.

— Per Deu, no s'ho prenguin aixís. Cregui que no ho sabia...

— Encare voldrà tindre raò.

— No senyora, però esperint-se un xic que pendran un poc de crema.

— ¿Encare més? Amb la que hi ha a dins dels barrets tenim postres per vuit dies.

Santiago Roy

L'ONZE DE SETEMBRE

Per a commemorar la luctuosa data del CCIII aniversari de la caiguda de Catalunya sota el jou dels Borbóns se celebraren a l'Esglesia de Sant Just i Pastor les acostumades misses en sufragi dels martres que caigueren defensant la llivertat.

Durant tot el dia foren moltes les associacions i particulars que portaren corones i rams al monument d'en Casonava i al «Fossar de les Moreres», en jeuen els herois anònims de 1714.

I aixís poguerem veure com l'estàtua del Gran Conciller restava coberta de flors i llorer, migmostrant a la part posterior del pedestal la placa que l'any passat, en aquesta diada, estava encartapada.

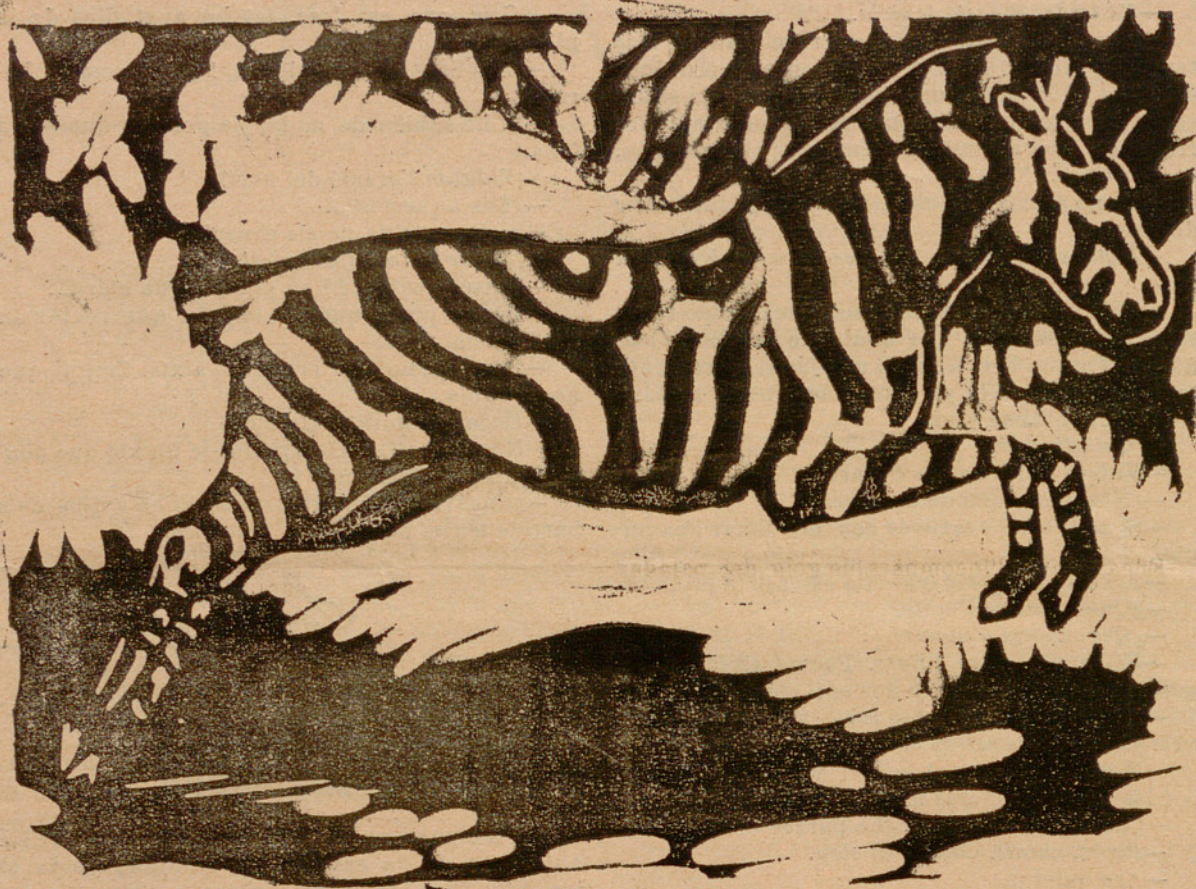
La comissió del Avenç Nacionalista Republicà de Sant Andréu, que's cuidava de rèbrer les corones, ens donà la nota de les 86 enviades, i que no consignem per esser ja conegudes del públic.

A les deu i mitja arribà l'Ajuntament en corporació a dipositar la corona, precedit per bateadors de la guardia municipal, i macers.

Una comissió del Senat i del Congrés, composta pels senyors Rahola i Soler i Marc, senadors, i Claret, Plaja i Morera Galicia, diputats, portaren també una corona.

Malgrat les anormals circumstancies, es de dordre l'absència de certes entitats que no podien deixar de faltar-hi, seguint llur tradició i costum.

LA ZEBRA

Linoleum per E. ENGUIX.

PLASTICA

IMITACIÓ I CREACIÓ

Una obra d'art, jamai pot esser una imitació. Dic això perquè la majoria de pintors joves creuen que solsament copiant o imitant la naturalesa, ja produeixen una obra d'art. I no es pas cert, car una obra d'art, més que la reproducció de la natura, es una altra natura; çó es: buscar lo essencial d'ella i treuren un profit. L'artista, en les obres d'art, fixa un punt de la realitat i parteix de ell perquè després, en l'obra, se vegi la suma del productor i la natura; posa l'emoció d'ell, dins la natura que representa.

Sens dubte que quan mirem una obra de Velasquez, ella'ns parla del qui la ha produïda. No passa pas així amb en Tamburini, Romero de Torres i tants altres, quines obres no *diuen* res del productor.

Quan estem enfront d'un objecte qualsevol, el nostre esperit s'en gaudeix. Posem per exemple, un gerro qualsevolga el més pobre i humil. Es ell una cosa plena de sentit i d'intel·ligència. En ell veïem que els granets o pols de terra han esdevingut un cós de tal o qual forma, que's disposa a complir una necessitat. La terra no ha deixat pas d'esser terra al convertir-se en gerro. L'home ha procurat amb el seu esperit econòmic treuren el millor partit per la forma, cabuda i

resistencia. I no obstant, ja no es aquella terra polsosa qu'el vent feia anar rodant pel món.

La bellesa de la Natura se posa enfront del home, com una harmonia al sistema, mentre que al art, la bellesa li es propia. Es com carn i ungla.

Anant per un camí, veïem uns arbres en un rierol, on les cabres van a abeurarsi; es indubtable que allò ho senti com un fet purament de la natura, que va vivint al impuls de la creació. Més quan menys ho esperem veïem una caseta, i a dintre, una cosa vos parla al esperit: un objecte, un gerro, posat demunt la taula. Allò es una cosa propia amb la qual podeu, fins i tot, sostenir-hi una conversa.

Aixís totes les coses van pujant a la categoria d'obres d'art.

L'artista es aquell qu'estima les coses en la qualitat de cada una d'elles.

Avui sembla que ja hagi passat aquella melancolia de les pintures d'efecte, de postes de sol, de dies plujosos i de vent. Volem trobar una cosa que no es en lloc, que surti d'un esperit que fecundi, que vegem a la tela una bellesa fins avui no trovada.

Les coses de la naturalesa gairebé tothom les veu, es necessari quelecom més: La carn crua no es prou menjívola; hi ha necessitat de còurer-la. L'esperit dels homes, es lo mes gran de la terra.

PERE MARCH.

festa

LES POSTRES EVOCATIVES

Aquests raïms i figues que'm posen a taula cada any pel Setembre solen portar-me una evocació de passades delícies i de retop, una greu punyida d'anyoransa.

Qui els ha tastats cullint-los del mateix cep o abastant-les de la mateixa branca servant la frescor de la boira matinal i l'esbandiment de les plujes, troba insípida aqueixa mena de fruita que li serveixen gotejant aigua del dipòsit refrescada amb el gel de l'adroguer. Una cosa es menjar postres après d'un àpat casolà i l'altre es una comunió panteística feta endejú, en la daurada resplandor del sol naixent, aspirant l'encens dels matolls, oint el rés de tota la terra desvetllada, la canturia de les cogullades i dels oronells que marxen!

¡Oh, la fonda remembransa d'aqueixes meves comunions!

Encara sento l'incomparable goig del paladar i alhora la immensa delícia espiritual que en elles trobava.

Oh Setembre eucarístic!

En la poesia dels matins, quant l'oratge del mar traspassava subtil la meva folgada brusa de cassador i el pedragoleig dels turons empordanesos a través la gastada sóla de les meves esparidenyes, donava dalit als peus i m'arborava la fantasia de un presentiment de victòria, jo solia comensar la jornada com un piadós guerrer, amb una ferventa lloansa a la natura i un lleu desdejuni litúrgic.

Quan n'hi ha pels camps n'hi ha pels sants i qui diu sants, diu peregrins, diu trasca serres.

Els gotins dels picapolls endaurats, les figues secaïnes ofrenant-se en l'abundor, en la impudícia d'una nuesa celestial, incitaven al furt i absolió del furt, car el furt era ansia de gràcia i santificació. I ran de la paret, a trenc de la vinya rossa i odoranta dels pampols morents, mig ajesat sobre la terra que servava encara tota la frescor de la nit, prenent-los un a un de la toria flectada per la pesantor del fruit jo solia esgranar el meu rosari matinal,

El mateix que una perdiu o que una merla jo experimentava allavores tota la joia del viure. El brí de castanyola, els menuts ricarencs, la lla-gosta entumida que cercava l'escalfor del sol, el nuvolet de l'oritzó, les mateixes muntanyes que'm rodejaven, l'esperver que planava damunt d'un garrigal esdevenien trosos de mi mateix, joiells de la existència, germans d'èxtasi i de ventura.

Més tart era a la vista d'una figuera retorta i escorxada que jo sentia noves cobejances. La terra comensava a caldejar-se, la rosada dels herveis s'esvaïa en fumera, la primera gota de suor em pesigolejava en el front i la nyonya estival feia son retorn impensadament, al mig de les suavitats tardorals del cel pàl·lit i dels camps esgro-gueïts. Allavors amb els canons de la meva escòpeta despenjava lo millor d'aquell bé de Deu. Eren les figues encetades per les abelles i oriols les que jo preferia. Sols al tocarles queien omplent la mà que les copsava d'ensucrament.

I quina refrescant dolçor deixaven en el paladar, i amb quin sentiment de puresa un hom les mossava! Sovint treia el pà del meu sarró, aquell pà sabrosíssim saturat del perfum dels tomanyins

del bosc i un poc ressec pel vent, i me'n enduia la meva provisió de confitura per a companejar-la assegut en qualsevol llosana, aqueixes fenomenals llosanes del meu país que semblen altars dúidrics sempre disposats als barbes rituals.

Ningú podrà saber mai el bé que han fet a la meva ànima aqueixos àperts de creient en plé extàsis dels meus sentits.

Jo voldria servir les meves calses de vellut amb els cuixots pintats de la terra de les vinyes, esfilagarsades del continu refrec de les sarments, foradades dels cremalls de la meva pipa, tacades del most dels picapolls per a posar-me-les en les diades de festa anyal en memòria a la meva gloriosa llibertat, en devoció als llunyans Setembres empordanesos, ais matins prometedors, quan el sol apareixia darrera les pinedes de Fla-sà i jo pelluscava els darrers grans d'una rapa d'ambar apressat per la canturia de les perdius que no sabien pas amb qui se les habien, ni el fatal resultat de la seva provocació temeraria.

PRUDENCI BERTRANA.

— ECOS —

ALLÀ, en lo que ha d'esser centre de la Ciutat futura, en l'encreuament de dues amples avingudes, temps hà que d'entre mig d'unes valles s'aixeca una columna que dirias d'un temple grec — a jutjar per ses dimensions, — si no fos, a més de sa estructura, un ferre que s'aixeca al bell mig d'ella, com per a rèbrer quelcom que remati aquell pedestal.

I aquest *quelcom*, es l'estàtua de Mossen Cinto.

Les corrents del modernisme. — es diu — ho ofeguen tot. Suara, un esclat de joventut ha fet que restes oblidat el poeta; de l'home tot cor, de l'autor de l'*Atlàntida* ja ningú s'en recorda. Ni els artistes que deurien tenir llest el monument.

LA censura, aquesta mida que's posa a nostres idees, a nostra paraula, fou amb nosaltres en nostre número darrer. Per primera volta, demunt nostres planes deixà rastre el llàpiç del censor. I no es pas que en elles diguessim res de punible, sinó, ans al contrari, per lo que callarem. Uns punts suspensius, massa eloqüents tal volta, sorpenguèren l'ànim del censor. I aquest complint la missió que li es confiada, posà — lleument per çò — son llàpiç en nostres quartel·les, que'n servaren una ferida roja...

UNA revista madrilenya en la primera plana del número 1, ofería al públic el retrat d'una coneguda *bailarina*. Orna la portada del número 2, el retrat d'un ministre. ¿Casualitat? No; si la revista no fos feta amb aires de *nacional*, res més, prò are... Dònes públiques i homes públics. Això es çò que pot oferir la revista, als estrangers, com a notabilitats: ministres i *aulapes*. Ineludiblement la portada del número 3 deurà esser un torero.

A conseqüència de la revolta, En Sánchez Guerra ha sigut condecorat. Ja es tota una conseqüència.

DE CASA ESTANT

ELS PROGRAMES I LES ESTACIONS

Si nosaltres sapiguéssim fer versos i tinguéssim prou autoritat per a implantar un refrà, en dedicariem un al Setembre, per l'estil dels que tenen els seus companys, que vindria a dir: *Pel Setembre, programes a les parets.*

Actualment a Barcelona no hi ha cap paret salvada ni cap cantonada decent.

Lletres i ninots: noms i obres; anuncis i més anuncis; programes i més programes...

Teatres, Cines, Col·legis, Universitats... cada un fa els seus programes i els plànols per tot l'hivern.

Es una efervescència de projectes i un aldarull de bastiments. Pel Setembre no hi ha idea que no acudeixi ni empresa que no's proposi.

I, encara, no son pas tant sols les parets les que van brutes de programes i fantasies.

Podriem dir que pel Setembre cada comerciant es un programa, cada persona un projecte, cada agrupació un plànol.

Podria ben ésser que aquest instint de programació ens el duguéssim aquest airet que ja apren de ferir en els rostres i amenaça les robes lleugeres.

Viscuts el Juliol i l'Agost; viscudes les cremors ardents del sol, els bafs roents de la terra i la calda del aire tebi, l'esperit es desvetlla de la vagància d'un somni dolç. Es com si diguéssim que l'esperit ens torna de l'estiu.

Aixís, mentres al món els camps han sigut ubèrrims, els horts atepits i les fruites inflades de madurament, l'esperit ha dut la nuesa dels arbres a l'hivern i les idees s'han adormit com la sava esmortuida. I quan la terra s'haurà esforçat en produir, el pensament s'haurà esforçat en no treballar o en deixar les feines mig embastades per a guanyar una estona en el *dolce farniente*.

A l'estiu, la nostra preocupació, la única, es la d'acabar depressa per a sortir a no fer res en essent l'hora de la fresca, donant-nos l'intim convenciment de que la nostra feina no'ns esclavitza.

Per xò, en tornant al Setembre, ens adonem de la vagància de l'esperit i'ns proposem tancar-li l'estiu.

Aleshores tot es buscar-nos feina i arrepenir-nos dels temps perduts. Fem uns quants propòsits d'austeritat i l'espectre del Programa s'ens acudeix com el millor símbol de l'ordre i la puntualitat.

Irremeiablement fem números i tirem ratlles; ens repartim les hores; cavilem propòsits i'ns proposem esmenes.

I en sembrant per l'esperit un desgavell d'idees i bones intencions, entrem de plè a una Primavera esperitual en que comencen a florir els projectes millors.

Quan serem a l'Hivern i durem abrics i'l nas vermell i les mans balbes, l'esperit viurà un estiu xafogós. Car la feina es major que la que'l programa diu, i d'això l'esperit s'en sent afadigat i pesarós i fins en suaria si gosés.

En venint la Primavera els dies s'allarguen i'ls programes s'escursen.

Ja estem millor al carrer que a casa o al despaig, i comencem a sentir-nos les càrregues del hivern passat i a presentir les *descàrregues* (prenguis en el sentit menys revolucionari) del estiu que s'apropa.

I moguts d'una compassió a nosaltres mateixos, alleugerim els programes.

Llavors molts nous projectes es queden sense començar i moltes tasques sense complir.

D'això nosaltres en diríem la caiguda de la fulla.

Fins que ve l'estiu, el fogós estiu, hivern de les ànimes.

I ja hem viscut un any.

I ja en viurem un altre, si a Deu plau.
I fins farem programes nous.

Programes que compliríem fins al final si... si nosaltres no fossim aixís i si la tardor (la Primavera del món) no vingúés massa aviat.

IAGUS.

DEL MOMENT TEATRAL

Més d'un amic d'aquests que s'interesen per les properes temporades teatrals catalanes, s'ens ha acostat a preguntar-nos si podiem dir-li quelcom dels secrets i sorpreses que es preparaven, quelcom de les noves orientacions que senyalaria la nostre art dramàtica al reneixer, quelcom de les meravelloses incògnites, que al seu entendre es faràn patents als ulls àvids dels espectadors, una volta s'enlairi la cortina.

Altres també, a cau d'orella, han vingut a dir-nos que amb tot el dol de la seva ànima no hi creien en res de lo que es preparaba: els uns, perquè mancaven autors; els altres, perquè no tenien comedians; aquests perquè el públic s'estimava més el castellà; aquells, perquè ja sabien que les obres no agradarien; i fins algú ens ha insinuat saber per un conducte autoritzat més que no es pot dir (?) que més valia no es comencés ja que abans dels quinze dies s'hauria de tancar. I no esmentem aquells que parlen de diferències, antagonismes i competències.

La fantasia, aquesta nostre terrible fantasia ens es un gran enemic. No tenim deturador ni espera. Encara el problema no està anunciat tothom sab els resultats. I lo curiós es que no'n surten dos de iguals ni semblants. Tothom està en el secret, tothom el guarda, més té sempre un bon amic a qui fer-li la confiança alleugeridora del cor. I a tots manca aquell seny, aquell bon seny català del que hem fet nostre més alta virtut.

Per què no hi ha dret a esperar una pluja de coses genials i sorprenents, ja que per estar aquestes fora de la normalitat de la vida, es manifesten rarament; ni tampoc n'hi ha perquè es cantin les absoltes abans del infantament. La nostra gent no té terme mig. Vol no més admetre que els homes han d'ésser o genis, o pedriços. I això no pot ser, no deuria ser.

El teatre, com a manifestació artística, eminentment popular, necessita sempre de la cooperació ordenada de tots, meditant que aixís com tenen els seus drets, tenen els seus deures. Figureu-vos per un moment que un poble es posa d'acord per a bastir una torre i al ser-hi, mentres mig va posant pedra damunt pedra per a enlairar-la, l'altre mig la va treient. Malgrat això tots, absolutament, estan d'acord en bastir la torre. Això sempre. Are aquí, en la nostre qüestió, lo més trist es que encare no s'ha començat a bastir, ni tan sols han arribat els carreus. Tot lo més se sent la remor llunyana de que arriben.

I la nostre gent, oh miracle de la fantasia! ja l'ha bastida, l'ha enderrocat, i s'apedrega amb les desferres.

Are que el teatre va a obrir de nou les seves portes, amics, seny, molt de seny per a limitar les nostres fantasies.

AMBOSI CARRIÓN.

DE TEATRE CATALÀ

Una entrevista amb don Enric Borràs

Anarem a veure a don Enric al Teatre Novetats. I'l trobarem al escenari, (part-de-dintre, el teló baixat) dirigint l'assaig de «Mireïa». En Daví, el galant jove, deia sa part de *Vicns*. Un bell parlament tot florit, plè d'emoció que posat en llavis del excel·lent deixeble d'En Gual cantava admirablement. S'es ben bé penetrat del paper que ha de representar, en Daví, i l'*viu* tant com el diu. El jove *galan*, en sa boca els mots de la fidel traducció d'en Carrión, apar a nostre vista verament el *Vicns* de setze anys de l'obra. Ell i la Vila en el paper de *Mireïa* ens deixaren un bon record del assaig, que es una bella promesa per l'estrena.

Finit l'assaig, entràrem al quarto del gran actor.

I al conèixer en Borràs nostres peticions se trobà indecís ¡Parlar de Teatre Català! ¿I què diria que no hagués ja dit en els diaris? ¿què, que no hagi estat publicat a tot arrèu?

—¿Es que cal fer noves protestes d'amor al Teatre Català? ¿Es que he de dir alguna estridència, per què vingui la gent al teatre? ¿O voléu que jo are vos digui del meu amor a Catalunya? Les estridències son sempre contraproduents. A més que si jo sabés que, parlant del meu immens amor a la escena catalana, dient-me eminentment catalanista, hagués de venir més públic al teatre, no ho diria pas. No vull que vinguin a veure un home, sinó un actor. Jo no soc modest. Tinc la pretensió de que vinguin per mi i no per el meu patriotisme. Amb tot, que el públic, poc hi vindria, car ell va ont fassin la mellor obra (al seu criteri) i la fassin més bé. No va pas perquè ací dirigeixi en Borràs, o perquè allà dirigeix l'Iglesias.

—No obstant, el primer dia...

—El primer dia, la curiositat, la atenció que's deu a tal o qual persona, el fa anar—a la expectativa emprò a un lloc determinat. Prò després, cregueu-ho, seguirà anant on les obres li plaguin més.

—¿I vol dir que per patriotisme no...?

—¿Per patriotisme? Mirèu: Fa molts anys que jo feia aquí meteix, al Novetats, una obra bona, que després tingué molt d'èxit. Els primers dies de l'estrena, el patí era buid; no hi havia al teatre cinquanta persones. Ja he dit que l'obra era bona, d'un català, gran amic meu.

L'autor vingué; i em portà aquí al davant, al Tívoli, on hi havia un plè a vessar. La majoria del públic era catalanista i... ¡feien circ! Llur patriotisme s'havia esfumat davant els salts mortals i les malles de les acróbates!!

Ja he dit, emprò, que d'això fa molts anys...

—Aixís vostè no hi creu en el nostre públic.

—Sí; hi tinc molta fè. Sinó, no faria Teatre Català.

—S'ha dit que vostè no estima el teatre nostre. Que li plau més l'escena castellana.

—Estimar una cosa, no vol pas dir desprecïar

tot lo demés. Aixís, estimar el teatre català, no vol dir que hagi de deixar d'estimar als demés genres de teatre. Jo soc molt espanyol. Natural que, com tothom, estimo preferentment el poble on he nascut.

¿Es que per ventura m'ha agraït mai ningú que jo portés el Teatre Català fóra de Catalunya? No. I el Teatre Català no's coneixia pas tant, abans d'haverlo jo exportat. Jo vaig anar a Madrid i al reste d'Espanya, i fins a Amèrica fent conèixer el Teatre Català. Vaig jo esser el primer—amb don Iscle Soler, don Lleó Fontova, don Frederic García Parreño, Na Carlota de Mena, i tants d'altres actors bons, que llavors formavem companyia—qui va fer Teatre Català al cor de Castella, a la córt d'Espanya. I dubto jo recordar—com encar ningú recorda—un èxit de teatre no castellà, més falaguer que'l nostre. Encar avui, quant vaig a Madrid, algú'm pregunta: *¿Cómo se llamaba aquel actor que hacia con usted «El Místico».*—*Don Acisclo Soler*—jo'ls contesto.—*¿Caramba! aquellos eran actores!* I comencen a anomenar obres i actors, demostrant que coneixien. tant com nosaltres, la nostra escena. I allavors, vingueren les demanadices d'obres catalanes per a traduir. Car no els hi oferien pas d'aquí, no: eren ells qui les demanaven.

—¿Quines obres posàren primer?

—«Terra Baixa» de don Angel, i «Els vells» de l'Iglesias; fóren dos grans triomfs.

—I, tornant a n'aquesta temporada...

—Sols voldria que tot anés bé. Que hi hagués tanta gent aquí com allà. Jo voldria que l'Iglesias triomfés completament. Perquè jo, quant veig qu'un altre triomfa, m'en sento molt aflagat.

—¿I creu vostè que hi haurà prou gent per als dos teatres?

—No ho sé. Son molts els que's diuen amants del teatre català. Jo crec que no n'hi han pas tants.

—Doncs si no hi ha públic...

—Sí no hi hagués públic per tots dos, no'm faria rès que els uns fessin funció a la tarda i els altres a la nit. O bé un dia per altre cada un. Jo'l que no vull son competències.

—Prò aixís vostè...

—Ja he dit repetides vegades que quant s'ar mi un plebiscit de gent que estimi al Teatre Català, i digui que jo faig nosa, em retiraré. Prò han de demostrar-me que són gent que de debò l'estimen.

—¿I fins quant té temporada? ¿Fins a Reis, com s'ha dit?

—Sí'l públic respón, la temporada serà més llarga. El públic es qui mana. Tant que, si ho volgués aixís, deixaria de ferne. I fins i tot de fer comedia deixaria, si el públic ho volgués.

—¿Com és que are, que'l Teatre Català agnitzava...

—Perdoni: el Teatre Català no estava sinó en

una època de descans. I que no agonitzava, ho prova que are hi han moltes més obres que quant jo feia teatre català. Are hi han molts més autors que abans. Aleshores fóra de les obres d'En Pitarra i les d'En Rusiñol, ben poques eren les de teatre.

—I vostè, doncs, a que atribueix l'estat de post-tracció per que ha passat el nostre teatre durant tot aquest temps?

—Sols puc dir-li que la culpa no la tenen pas els autors.

—Doncs...

—No puc dir-li qui la té. Encar que ho sàpiga.

—¿I vostè, quin ideal porta, al emprendre aquesta temporada?

—Hi ha, qui diu que a n'ell el guia sols un ideal; que no va a fer diners. Nosaltres, sí. Car lo altre equival a dir que no volen que hi vagi el públic. I no hi ha cap autor—no parlem ja dels actors—que escrigui una obra sens volguer que vagi a veure-la la major part de públic possible.

—I com es que molts actors catalans varen passar-se a l'escena castellana?

—Perquè a Catalunya es on se paguen més migradament als actors. Se basen en que En Fontova i en Soler cobraven poc. I això no es raó. Els actors deuen de fer-se valer. Es necessari.

—.....

—Li hi prego que no insisteixi més sobre aquest punt ni tant sols en faci menció.

—I, l'obra de més força d'aquesta temporada ¿quina és?

—Jo trobo totes les obres dels meus amics superiors a totes. Aixís jo crec que una obra d'en Rusiñol, no pot ser dolenta. D'en Guimerà, trobo totes ses obres inmillorables. De tots mos amics en general. Recordo que quan posava en escena una obra de l'Iglesias me semblava que era cosa meva. Tant era l'amor que hi posava; i es que l'Iglesias era mon mellor amic.

—¿Prò per demunt de totes, no hi descolla una obra de més força que les demés?

—Tinc molta confiança en l'«Indibil» d'en Guimerà. «Mireña» d'en Carrión, es també una obra de força, una obra que'm deixa completament satisfet.

—¿I porta sols estrenes?

—No; penso reprisar, entre altres, «La Morta» d'en Crenet; llàstima que aquest autor estiga allunyat del Teatre, perquè, qui com ell va fer una obra de tanta intensitat dramàtica, es de doldre que no hagi fet res més.

En Borràs, qui durant la conversa ha sigut demanat de fora'l quarto dues o tres vegades, ha de deixar-me are, sol·licitat per una actriu. Aixís acabà la conversa amb l'Actor. Una encaixada, i'ns trobem al carrer. A fóra, en l'entrada del teatre afortunat, feien cúa una corrua de gent... per entrar a veure cine.

ASSENS-BARBA.

12 Setembre.

Jo sé de vostres dits...

Jo sé de vostres dits
la gràcil lleugeresa;
de vostres dits petits
jo sé la sabiesa.
Jo sé l'inquietut
que a vostre dit anima;
jo sé la pulcritut
del cant, que regalima.
Jo sé en un mocador
la sabia meravella
d'un geni creador
que rau en Vos, donzella.
Allà ont poseu el dit
floreix una rosella,
u be un moxó petit,
o un nuvol, o una estrella...
Jo sé de vostres dits
la gràcil lleugeresa;
de vostres dits petits
jo sé la sabiesa.

MANEL RIPOLL.

ESPURNES

II

Al camp de lo inconscient, com escrigué En Ruskin, han clavat sa cabana tots els pobles. Sens fer via enllà enllà, viuen com els gitanos, coberts d'estores velles i de pintades llàunes. I no us en riguen pas de la comparació: són les estores velles, podrides pels aiguats i les ventades, les velles religions prostituides, pels ilotes i els falsos sacerdots; són les pintades llàunes, escandaloses totes, d'abominable música, les guerrereres estrofes i els draps de coloraines que fan la distinció d'unx cabana a l'altre. Jo d'aquesta faisó nomeno les banderes.

Moleit tribut dels pobles... Aixís, com els gitanos, es cobreixen. Mes sens fer via enllà, sota les podridures i al camp de lo inconscient.

J. SALVAT PAPASEIT.

feſta

Montseny

VILADRAU

I

En mitx de turons
Viladrau fumeja,
tot mirant si algú
s'acosta per veurel.
Ell el reb gentil,
amb cara rienta,
voltat de jardins
vestit de gineſta.

II

COLL PREGÓN

Mitx camí de Matagalls
coll-caienta hi ha una plana,
les fades d'aquells voltants
cada nit hi fan sardana
quan les boires tremolants
l'amaguen de gent profana.

III

LA CREU DE MATAGALLS

En el altar de la Patria
Matagalls porta una creu,
una creu feta de fusta
que guaita tot el Montseny;
per dosser té les estrelles
qu' allí semblen brillà més,
per llantíó té la lluna,
per retaule el Pirineu,
per encens hi pujen bromes,
estovalles té de néu,
i al istiu roges maduixes
clavellins i pensaments.

JAUME VERGÉS i BARÓ.

LA SEU DE BARCELONA

Fragments del Poema de la Pedra

ENTREM A LA NOSTRE SEU PER LA PORTA DE SANT IU

—Aquesta Catedral es una montanya de pe-
dra, una montanya esquerpa.

—Peró, vina, mira, i repara aquest recó...
guaita com hi floreix, i amb quin esplet, i quin
màgic secret d'apoteosi i transformació posseeix
la pedra. ¿Què no sabs quina es la passió de la
pedra?...

Doncs entra.

LLUM DE CREPUSCLE

Hora de crepuscle, d'un crepuscle morat...
Per sobre la Urbs s'alça la Basílica nimbada
de claror i amb magestat sacerdotal.

Una llum rosada i morent llisca sobre una ca-
ra d'ella: i a l'altre banda una ombra moradencia
i plomiga besa la patina.

Un afany d'agilitat fa elevar embadalida la

meva Seu per xuclar tot el misteri del crepuscle.
Els finestrals beuen amb avidesa la suavitat d'a-
quella llum que dins del temple es perfumarà
d'incens i de pregaries, i qu'encar durant el jorn
la meva Seu guardarà amb tanta gelosia. I com
una boirina la llum crepuscular queda sospesa en
l'espai i moments després s'es fet son amorós
abraç amb les tenebres. I s'es fet deixant oïr no
més qu'un feble extremiment... un extremiment
perllongat i suau com un fregadiç de besades...

I aquest sospir de les ombres i'l crepuscle al
cenyir-se en abraçada d'amor, l'ha percebut sol-
sament la llengueta de foc del sacrifici perpe-
tual... I he vist frisar la llantia, amb un tremo-
lor lléu.

I JO HE RESTAT UNA NIT DINTRE LA MEVA SEU

Si, jo hi he restat una nit i m'he fet amic amb
el misteri. Jo he escrutat les mes negres i paöro-
ses ombres, jo he restat sota la gola del cimbori
i m'he endinzat en la obscuritat de la cripta. Mes
jo caminava amb por per dintre la meva Seu; l'
aire remogut encar que odorós a encens era una
freda carícia pel meu rostre, una carícia de mort;
i la meva ombra sempre seguint-me arrocegant-
se per terra tota allargassada, i sempre acompa-
nyant-me i travessant columnes i traient el cap
dins les capelles a manera de provocació...

Jo volia voltar la girola, però temia, i promp-
te fent un surt reculava'ls passos.

Per tu qu'en hora de nit no has estat dins la
meva Seu, seria parla buida tot çò que jo't diria
del temor nocturn i del terror del Santuari. Però
si estessis una nit dintre la Seu igual que jo, prest
t'arrauliries en qualsevol setial del chor. I allí
romandries així espaördit esperant el somriure
primer de l'aua encar llunyana que allí mai ha
esclatat triomfalment, mes sempre ha sigut llàn-
guid, si descomptes els dies de Corpus i del Ram.
I sentiries allí ressonar la quietut qu'omple i no
cab en la Basílica, el bategar del Esperit de la
Catedral encarnat en figura d'ombres i de fosca.
I si volguessis, el cruiximent de la quietut, diries
que es el ritme de les hores desgranant-se, el ge-
mec de les que defalleixen i moren, el plor de les
que neixen, i la palpitació febrosenca i ansiosa
de les que gosen de la plenitud del present. Diries
que es la nit qu'allí aleteja imperiosament quan
es vinguda la seva hora, diries que son les pre-
garies i oracions vives encare, diries qu'es l'Ani-
ma de la Basílica homenatjant al Senyor, o diries
que son els morts si es que tu ets timit o poruc.

I a copia d'hores i hores, sentiries bategar l'es-
perit mes febrilment encare, i prompte veuries
les ombres destriarse i fugir agitant-se confusa-
ment. I al fons, cap a l'absis, veuries apuntar-hi
una pàl·lida i indecisa coloració de plata—així
el vesllúm d'una esperança.—I les ombres al ovi-
rar la llum les veuries remoure-s amb mes confu-
sió i fugir cap a sos llocs d'eterna nit; i tot fugint,
esquinçarse dolorosament ses vestidures amb els
pinacles i dossers del chor, i per uns moments al
cim d'aquests veuries quelecom volejar allí, tal-
talment com un plomall de fum.

Llavors el bategar del Esperit es com un ressó
llunyà i la serenitat s'imposa a mida que l'aua
es desclou i a dalt dels finestrals se fa una bella i
clara aparició. I veuries en cada un comparèi-

xer-hi un Sant envoltat de clarors, color d'esmalt; veuríes com mira encuriosida la meva Sen; com deixa reposar els ulls en la penombra crepuscolar basilical.

I quant ja alliberat de temences, sortiríes de la Basílica, diríes com jo he dit del fons del cor: «Jo sé que palpita un Esperit dintre la meva Cathedral.»

AL SORTIR DEL CLAUSTRE

Així, esparpella la vista a plena llum; esbandeix bé els ulls de tot llegany d'ombra crepuscolar.

Així; òbrels bé, que aquesta llum es claror de dematí.

MANEL BRUNET.

Premiat amb copa d'or en els Jocs Florals de Barcelona, Any LV.

= NOVES =

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis que deuen enviar l'original en sobre obert amb la nota «Original d'impremta» i franquejat com a tal.

Els que vulgan incloure-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc céntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

Dels vintiu premis que s'otorgaven en els Jocs Florals de la Societat «La Alianza» que presidía el senyor Matheu, han deixat d'adjudicar-se deu premis entre ells l'Englantina.

Caldrà que tots els joves versaires ho tingan present per un altre any.

L'«Ateneu Enciclopedic Popular, està organitzant una interessantíssima excursió al Reial Monestir de Poblet i a la hermosa i antiga ciutat de Lleida.

Aquesta excursió promet assolir un brillant èxit, no sols per l'atractiu i interès dels llocs a visitar, si no també per lo reduït del preu.

La entitat organitzadora ha editat un programa especial, amb gravats, que facilita a qui ho solliciti.

Eliaxer Collol remedio de los Débiles

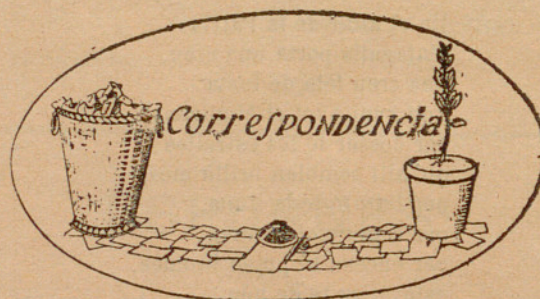
Hem rebut el cartell dels Jocs Florals de la Conca de Barbarà organitzats per la societat «El Foment».

Consta de quatre premis ordinaris i vuit extraordinaris, dels quals n'hi ha bona part en metàlic i per a adjudicar a composicions de tema lliure.

El terme d'admissió acaba'l 20 del corrent.

Presideix el jurat qualificador el poeta don Josep M.ª Girona; actuen de vocals: doctor Mossen Ramón Sabaté, pvre., En Felip Graugés, En Joan Poblet i Teixidó, En Eusebi Isern i Dalmau i En Josep M. Casas Muller; Secretari: En Pius Sedó.

Camisería
SANS
BOQUERIA, 32.-BARCELONA
Especialitat en camises a mida

Darrerament han entrat en cartera els següents treballs: «Crepuscle» i «Sonet» de Josep M. Planàs i Carvajales; «La òmedont» de Miquel Alemany Vilà; «Corona de lluny» de P. Guilañà Roure.

PARTICULAR

Miquel Alemany Vilà. Vostè prou ho diu que li enviem dos números, però nosaltres ignorem l'adreça de vostè.—E. Gili Ferrán. Contestem particularment.—El Ros. Ensenyi'ns la cara i tapi's les vergonyes. No n'hem fet cap cas.—P. Guilañà Roure. Li hem enviat els números que demana. En quant a lo del segell, no calia que mirés tant prim. Mercès.—Miquel Guinart. Les tenim ja en cartera i les publicarem a la major brevetat. Li prego que'ns excusi.—Santiago Costa. Hem prèns nota.—Daniel F. Carreras. Li contestem particularment.

FESTA

ES PUBLICA A BARCELONA I MOLINS DE REI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Províncies	, 0'75 trimestre.
Extranger	, 1'25

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39
Redacció a Barcelona: Rosselló, núm. 248, 3.ª, 2.ª
Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI